

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/23.00034

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 12 juli 2023 is binnengekomen bij de klachtencommissie. De klacht is ingediend door (advocaat) namens: klager en richt zich tegen de beslissing van 11 juli 2023 voor verplichte zorg in de vorm van opname in een accommodatie. In het klaagschrift is tevens verzocht om vergoeding van de immateriële schade. De voor de behandeling verantwoordelijke persoon is de psychiater (hierna: verweerder).

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 12 juli 2023. Daarin heeft klager de klachtencommissie toestemming gegeven voor inzage van zijn dossier. De toelichting van de patiëntenvertrouwenspersoon op het klaagschrift is ontvangen op 20 juli 2023. Tevens is een toelichting op de klacht door de broer van klager ontvangen op 20 juli 2023. Het verweerschrift is ontvangen op 19 juli 2023.

Klager heeft bij zijn klachtbrief een verzoek om schorsing gedaan. De beoordeling van het schorsingsverzoek heeft plaatsgevonden op 14 juli 2023 en is afgewezen. Partijen zijn hierover schriftelijk geïnformeerd.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift d.d. 12 juli 2023, ontvangen op 12 juli 2023;
- Toelichting patiëntenvertrouwenspersoon d.d. 20 juli 2023, ontvangen op 21 juli 2023;
- Toelichting van de broer van klager, d.d. 20 juli 2023, ontvangen op 20 juli 2023;
- Verweerschrift d.d. 19 juli 2023, ontvangen op 24 juli 2023.

Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

Inzage van het patiëntdossier van klager heeft voorafgaand aan de zitting plaatsgevonden.

Hoorzitting van 24 juli 2023. Hieraan namen deel:

- klager, bijgestaan door patiëntenvertrouwenspersoon (hierna: pvp) en verpleegkundige;
- verweerder bijgestaan door de Fact-psychiater Stadskanaal (hierna te noemen: Fact-psychiater) en de Arts In Opleiding tot Specialist (AIOS);

en voor de klachtencommissie:

- waarnemend voorzitter klachtencommissie;
- psychiater, lid klachtencommissie;
- voormalig directeur zorginstelling, lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging was de waarnemend ambtelijk secretaris van de klachtencommissie aanwezig.

Met toestemming van betrokkenen was de co-assistent als toehoorder aanwezig.

De inhoud van het klaagschrift en het verweerschrift worden hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Door en namens klager is, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht.

Klager geeft aan dat hij geen opname in de kliniek in Groningen nodig had, omdat er al zorg voor hem werd geregeld op een andere locatie. Hij geeft aan met grof geweld naar de kliniek te zijn afgevoerd. Het is volgens hem gefilmd en kinderen hebben het gezien.

Klager vertelt dat hij dagelijks 100mg clozapine innam. Dat is volgens hem voldoende, want als hij meer neemt is hij elke ochtend heel vroeg wakker omdat hij moet plassen. Hij heeft duidelijk aangegeven aan Lentis wat zijn wensen zijn, maar toch gaan ze daar niet in mee.

Klager zegt dat hij het goed had thuis, hij deed bijvoorbeeld zelf het huishouden. Toch werd er steeds meer aangedrongen op een opname. Klager denkt dat dat met geld te maken heeft. Hij zegt ook dat de behandelaren hem niet kennen.

Op de vraag hoe klager de opname tot nu toe ervaart, geeft hij aan dat hij niet bang is. Hij heeft het niet naar zijn zin, maar hij slaapt wel goed. Het ging volgens hem echter ook goed toen hij thuis was.

De pvp geeft aan dat de broer van klager ook een notitie heeft opgestuurd naar de klachtencommissie en dat ze deze inhoud ook heeft meegenomen in haar eigen notitie. Wat onder meer van belang is volgens de pvp, is dat de broer schrijft dat de Wlz-indicatie inmiddels geregeld is; de huishoudelijke hulp zou op 13 juli 2023 weer starten. Ook werd een andere plek voor klager geregeld, bij het begeleid wonen (BW) in Kampen. De voorzitter van de klachtencommissie vult verder de punten aan die in de toelichting naar voren kwamen, zodat klager dit kan bevestigen.

Na het verweer geeft klager aan dat het niet waar is dat hij geen bloed wil laten prikken; hij heeft dit twee keer geaccepteerd. Verder geeft hij aan dat hij graag naar huis wil. Hij heeft met zijn familie afgesproken dat hij in Stadskanaal blijft wonen. Het is moeilijk voor hem om uit zijn vertrouwde omgeving weg te gaan. Hij mist zijn vader, want die kan nu niet langskomen in de kliniek. Eventueel wil klager wel naar de BW in Kampen, omdat hij dan dichtbij zijn broer woont. De afspraak voor de intake was geregeld, maar hij kon er niet naartoe omdat Lentis hem kwam ophalen. De opname die hij nu heeft, dat wil zijn familie absoluut niet. Daarnaast geeft klager aan dat zijn broer mentorschap voor hem heeft aangevraagd.

Over de medicatie geeft klager aan dat de behandelaar wil dat hij 300mg per dag neemt, maar dat wil hij niet omdat hij dan heel vroeg wakker wordt. Voorlopig gaat het volgens hem goed, hij slaapt namelijk goed. Op dit moment neemt hij 200mg per dag. Hij merkt nog niets van de hogere dosering. Hij denkt omdat gevoelens niet gemakkelijk te veranderen zijn. Hij geeft aan dat er al veel behandelingen bij hem zijn geprobeerd.

Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht.

Verweerder geeft aan dat de clozapine al ambulante is gestart. Het depot dat klager ontving (aripiprazol) gaf onvoldoende verbetering van het beeld en daarom is geprobeerd te switchen naar een ander depot, maar dat weigerde klager en is lastig ambulant te realiseren. Vervolgens kwam clozapine in beeld; dat middel is ook nog niet eerder aan klager gegeven en geeft in dergelijke gevallen goede resultaten. Maar ook met clozapine is het volgens verweerder lastig om een patiënt ambulant daar op in te stellen. Het is minder goed te controleren of de patiënt het regelmatig inneemt, en als de clozapine niet wordt ingenomen dan kan een gevaarlijke situatie ontstaan. Klager nam ambulant 100mg per dag, maar soms nam hij het ook een periode niet in. De vraag van de ambulante behandelaar aan de kliniek is dan ook om de clozapine bij klager verder op te bouwen.

De Fact-psychiater geeft aan dat zij klager sinds een jaar kent en dat hij sinds dat jaar behoorlijk achteruit is gegaan. Hij wordt steeds psychotischer en belt meerdere keren per dag naar de crisisdienst en andere instanties. Voorheen kreeg klager een sterker depot, maar doordat hij daarbij veel klachten ervaarde, heeft haar collega (voordat zij betrokken werd) het omgezet naar een lager depot met minder bijwerkingen. Sinds klager een lager depot krijgt, ontregelt hij. Het opbouwen van de medicatie thuis kan niet zonder medewerking van klager zelf. Hij heeft geen ziekte-inzicht en laat het niet toe dat er toezicht wordt gehouden, doordat hij de behandelaren bijvoorbeeld niet binnen laat. Daardoor lukt het niet goed om hem in te stellen op medicatie. Het is volgens de Fact-psychiater niet haalbaar om de antipsychotische behandeling nog verder uit te stellen. Toen ook de huishoudelijke hulp uitviel, vervuilde het huis verder. Dat kan uiteraard worden opgepakt, maar het is maar één van de symptomen.

De Fact-psychiater geeft aan dat de broer van klager bij hem in de buurt een locatie voor begeleid wonen wilde zoeken. Er is nog geen passende woonvorm voor klager. Er komen studio's, maar dat gaat nog langer dan een jaar duren. De groep die wel beschikbaar is, is niet geschikt voor klager.

Voorlopig is er daarmee geen zicht op een plek voor begeleid wonen. De Fact-psychiater heeft daarom overlegd met Dimence in Zwolle, zodat klager een opname in de regio van de woonplaats van zijn broer kon krijgen.

Doordat er echter geen zicht was op een plek bij een begeleid wonen locatie, kon klager ook daar niet terecht. Er waren intakegesprekken in Kampen gepland, maar twee keer heeft klager verstek laten gaan. Daarnaast heeft de Fact-psychiater onderzocht of klager in de kliniek in Zuidlaren terecht kon, maar helaas was daar een opnamestop. Ondertussen bleek dat de broer voor langere tijd naar het buitenland zou gaan. Daardoor werd het nog moeilijker om de zorg te handhaven voor klager.

Voor klager is Wlz aangevraagd en daardoor is de huishoudelijke hulp weer opgestart. Een ander probleem is echter dat de bloedspiegels van klager niet bepaald kunnen worden, omdat hij geen regelmatig bloedonderzoek toelaat. De Fact-psychiater geeft aan dat ze het gesprek is aangegaan met klager en zijn broer voorafgaand aan de opname, omdat de situatie al langere tijd onhoudbaar is. Ze voelt zich tekort schieten als psychiater. Ze is twee keer akkoord gegaan met het uitstellen van de opname. Reden daarvoor zijn de trauma's die klager heeft ervaren bij eerdere opnames. Maar een opname is volgens haar nu niet verder uit te stellen; de broer is niet in Nederland, de locatie voor begeleid wonen in Kampen heeft geen plek, afspraken zijn niet doorgedaan. De Fact-psychiater merkt dat de broer van klager zich vasthoudt aan het nog blijven proberen, maar dat gebeurt al heel lang. Als psychiater kan zij daarom niet meer staan voor de behandeling; ze benoemt dat klager de afgelopen weken werd onderbehandeld.

Wel heeft de Fact-psychiater gevraagd aan de kliniek om klager niet te separeren gezien vorige trauma's; dat is gelukkig gelukt. Daarnaast is de broer betrokken bij de opname in de kliniek, dat is een sterke wens van klager. Desalniettemin was de opname heftig voor klager, omdat er politiebegeleiding op de achtergrond paraat stond. Gelukkig hoefde de politie niet in te grijpen. De Fact-psychiater benoemt dat er veel overleg met de familie heeft plaatsgevonden. Het is heel duidelijk dat zij tegen een opname waren, vooral vader, maar het kon zo niet langer.

De Fact-psychiater geeft desgevraagd aan dat de opbouw van clozapine een paar maanden kan duren. Vaak is na een aantal weken wel al verbetering te zien. Bij klager was te zien dat hij bij 100mg clozapine milder werd en minder ging bellen. Klager neemt de clozapine echter alleen als slaapmedicatie. De Fact-psychiater geeft aan dat niet gecontroleerd kon worden of hij het dagelijks innam. Het weigeren van een depot was twee keer eerder reden voor opname; dat is nu niet gebeurd vanwege de sterke wens van familie, maar het was inmiddels niet meer houdbaar.

De Fact-psychiater heeft veel aandacht besteed aan overleg met de familie, omdat het contact beschadigd was onder haar voorganger. Het meningsverschil over wel of geen opname, komt volgens haar waarschijnlijk vooral door de voorgeschiedenis. De ervaring van de familie is dat een opname in de kliniek kortdurend is, en dat klager daarna weer terug bij af is. Met name vader is fel tegen opname en wil dat klager in de buurt blijft wonen. Hij is afgelopen jaar wel akkoord gegaan met een overgang naar een BW in de regio van de broer.

Ten slotte geeft de Fact-psychiater aan dat zij klager interpreteert als angstig, omdat hij niemand binnenlaat en omdat hij instanties belt met verhalen over chips die zijn ingepland of ingespoten. Klager ervaart dat zelf niet als angstig. Zijn omgeving merkt echter wel dat hij overtuigd is van de waanbeelden en dat hij intensief bezig is met bijvoorbeeld ideeën over implantatie of dat mensen in zijn huis zijn geweest. Naarmate het aantal telefoongesprekken per dag toeneemt, is te zien dat ook de agitatie van klager toeneemt. De Fact-psychiater geeft aan dat een eerste stap die nu moet gebeuren is om klager goed in te stellen op medicatie, zodat zijn klachten minder op de voorgrond komen te staan, zijn angst wordt weggenomen en hij minder psychotisch wordt.

De AIOS voegt toe aan het verweer dat de medicatie van klager anderhalve week geleden is opgehoogd van 100mg naar 200mg. Op de afdeling is te zien dat klager rustiger is en minder angstig. Hij heeft niet meer de belevingen zoals hij dat anderhalve week geleden had. Een voorbeeld dat hij rustiger is, is dat bloedprikken aan het begin van zijn opname geen optie was, inmiddels is dat wel gelukt.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid

De klacht richt zich tegen de beslissing van 12 juli 2023 tot opname in een accommodatie. Daarnaast verzoekt klager om schade die hij als gevolg van de opname heeft geleden.

Op grond van artikel 10:3, aanhef en onder f van de Wvvgz kan de betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de beslissing tot verplichte zorg. Bij het klaagschrift kan de betrokkene tevens bij de klachtencommissie om schadevergoeding door de zorgaanbieder verzoeken, zo volgt uit artikel 10:11, eerste lid van de Wvvgz.

Op grond van het Klachtenreglement Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz) van de Regionale Klachtencommissie Wvvgz Groningen is de klachtencommissie bevoegd om de klacht tegen de beslissing tot verplichte zorg en het daarmee samenhangende verzoek om schadevergoeding te behandelen. Ter zitting is afgesproken dat het verzoek om schadevergoeding bij een eventuele gegrondverklaring van de klacht verder in behandeling zal worden genomen, waarbij ook het bestuur de gelegenheid krijgt om zijn zienswijze kenbaar te maken.

Inhoudelijke overwegingen

Op grond van de artikelen 3:1 en 3:3 Wvvgz kan ondanks verzet van de betrokkene daartegen verplichte zorg worden verleend indien daarvoor een juridische grondslag is en indien het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel. Hierbij geldt dat dit een uiterst middel is, dat er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn, er geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn, het verlenen van verplichte zorg, gelet op het beoogde doel van verplichte zorg, evenredig is en redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is.

De klachtencommissie constateert dat een zorgmachtiging is afgegeven, geldend tot 7 december 2023, waarin als vorm van verplichte zorg onder meer opname in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn opgenomen. In de beslissingen van 11 en 12 juli 2023 is aangegeven dat opname in een accommodatie nodig is om de gezondheidstoestand te stabiliseren en ernstig nadeel af te wenden. Dat ernstige nadeel bestaat onder andere uit maatschappelijke teloorgang, vervuiling thuis en gevaar voor fysieke agressie, zowel over zichzelf afgeroepen als naar buurtbewoners. Uit het klaagschrift, de toelichting van de pvp en ter zitting volgt dat klager het oneens is met de opname omdat volgens hem uitgegaan wordt van onjuiste feiten, klager op korte termijn ambulante hulpverlening en thuiszorg zal krijgen en omdat er voor hem gezocht wordt naar een begeleid wonen plek.

De beslissingen van 11 en 12 juli 2023 noemen als doelen voor de verplichte zorg het stabiliseren van de gezondheidstoestand en het afwenden van ernstig nadeel. Verweerder en de Fact-psychiater hebben toegelicht dat klager sinds een jaar steeds meer achteruit gaat en psychotischer wordt en dat het niet goed lukt om hem ambulant in te stellen op medicatie. De klachtencommissie deelt deze inschatting; uit de rapportages komt naar voren dat sprake is van een verslechterd toestandsbeeld. Dat een opname noodzakelijk is om ernstig nadeel af te wenden en de gezondheidstoestand te stabiliseren, onderschrijft de klachtencommissie. Over het moment van de opname begrijpt de klachtencommissie dat sinds mei 2023 al een situatie was ontstaan dat opname aan de orde was. In de thuissituatie bestonden geen adequate behandelmogelijkheden meer. Het bleek niet mogelijk om klager daar in te stellen op clozapine, dat als meest adequate middel is ingeschat door verweerders, nu andere antipsychotica onvoldoende werkten. Daarnaast vervuilde het huis van klager en belde hij vaker de crisisdienst omdat hij last had van zijn belevingen. Een opname was daarmee – ondanks verzoeken van de familie – niet verder uit te stellen. Daarbij speelt voor de klachtencommissie mee dat er sinds 7 december 2022 een zorgmachtiging lag; dat maakt dat verplichte zorg niet alleen mogelijk is, maar zorgt ook voor een verantwoordelijkheid van de zorginstelling om deze mogelijkheden op een adequate manier in te zetten wanneer nodig.

Het staat vast dat het niet lukte om met klager overeenstemming te bereiken over de noodzaak van opname. Daarnaast is de klachtencommissie van oordeel dat de beslissing voldoet aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid, zoals bedoeld in artikel 2:1, derde lid van de Wvvgz. Wat betreft proportionaliteit overweegt de klachtencommissie dat door cumulatieve gebeurtenissen een opname niet verder uit te stellen was.

Het instellen van klager op het voorgestelde antipsychoticum vraagt bovendien om een gecontroleerde omgeving, die thuis niet meer geboden kon worden, ook niet met de hulp thuis, die door familie was georganiseerd voor na medio juli. De klachtencommissie begrijpt dat klager niet opgenomen wilde worden, ook omdat zijn familie het daarmee niet eens is en omdat een eerdere opname voor hem vervelend is verlopen. Maar de klachtencommissie ziet deze stap als een uiterst middel in een steeds meer achteruit gaande situatie. Het is begrijpelijk dat dat zwaarder heeft gewogen voor verweerders.

Wat betreft de subsidiariteit constateert de klachtencommissie dat er geen alternatieven meer waren dan een opname om de bovengenoemde doelen te bereiken. In de maanden voorafgaand aan de opname zijn al veel maatregelen genomen om te voorkomen dat klager moest worden opgenomen; uit de rapportages blijkt dat de toestand van klager steeds verder verslechterde. Verschillende soorten medicatie zijn eerder geprobeerd en verweerders hebben meerdere alternatieven overwogen, zoals een ander depot, een opname in Zuidlaren en het afwachten tot de familie een plek voor begeleid wonen in Kampen kon regelen. Een andere plek voor klager bleek echter nog niet te realiseren. Ten slotte staat ook de doelmatigheid voor de klachtencommissie vast, omdat na de eerdere antipsychotica, clozapine een voor de hand liggend middel is om klager op in te stellen waarbij een opname klager de structuur kan bieden om hierop ingesteld te worden.

Tot slot heeft de klachtencommissie vastgesteld dat de beslissing voldoet aan de formele en procedurele vereisten van artikel 8:9 van de Wvggz.

Dit leidt tot de conclusie dat de klachtencommissie de klacht tegen de beslissing tot opname in een accommodatie **ongegrond** verklaart. Bij een ongegrond verklaarde klacht bestaat er geen aanleiding tot vergoeding van eventueel geleden schade. De klachtencommissie wijst vanwege deze reden het verzoek om schadevergoeding af.

Beoordeling

De klachtencommissie verklaart de Wvggz-klacht tegen de beslissing tot opname in een accommodatie **ongegrond** en wijst het verzoek tot schadevergoeding af.

Vervolg

Bent u het niet eens met de beslissing van de klachtencommissie Dan kunt u, conform artikel 10:7 Wvggz, de zaak voorleggen aan de rechter. Hiervoor dient u (betrokkene, vertegenwoordiger, zorgaanbieder of nabestaande) een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de rechtbank in te dienen.

Houd er rekening mee dat dit moet binnen 6 weken nadat de beslissing aan de verzoeker is medegedeeld. De rechter zal dan zijn beslissing geven over de klacht.

Aldus gegeven te Groningen op 24 juli 2023, door de waarnemend voorzitter, en de leden, in aanwezigheid van de waarnemend ambtelijk secretaris.

p/o

Waarnemend secretaris

Secretariaat:

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 2 augustus 2023.